

Odporúčaný postup pre vysoké školy pri vyžiadavaní stanoviska k predpokladu uplatnenia absolventov študijného programu v študijnom odbore 38 Učiteľstvo a pedagogické vedy

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (ďalej len „ministerstvo“) v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky č. 244/2019 Z. z. o sústave študijných odborov Slovenskej republiky vydáva **stanovisko** k predpokladu uplatnenia absolventov študijného programu v praxi (ďalej len „stanovisko“) **pri študijných programoch v študijnom odbore Učiteľstvo a pedagogické vedy, ktorými sa získava kvalifikácia na výkon pracovnej činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.**

Podľa ustanovení § 51a, ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak ide o študijný program, pri ktorom sa vyžaduje toto stanovisko, „vysoká škola môže **začať jeho uskutočňovanie alebo vykonávať jeho úpravu len s predchádzajúcim písomným súhlasným stanoviskom** príslušnej právnickej osoby; kritériá používané pri vydávaní tohto stanoviska schvaľuje príslušná právnická osoba.“

Kritériá používané pri vydávaní stanoviska sú Prílohou č. 1 tohto dokumentu.

Tento dokument popisuje odporúčaný postup pre vysoké školy pri vyžiadavaní stanoviska ministerstva a náležitosti a prílohy žiadosti o vydanie stanoviska, ktorú zasiela vysoká škola.

Doplňujúca informácia: Úprava študijného programu vz. vytvorenie nového programu

Podľa § 2 písm. h) zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kvalite“) sa za úpravu študijného programu považuje „doplnenie alebo vypustenie povinných predmetov alebo povinne voliteľných predmetov, zmena podmienok na riadne skončenie štúdia alebo úprava informačného listu povinného predmetu alebo povinne voliteľného predmetu okrem

1. aktualizácie vyučujúceho,
2. odporúčanej literatúry a
3. druhu, rozsahu a metódy vzdelávacích činností.“

V prípade, že vysoká škola chce už existujúci študijný program upraviť, je možné vykonať úpravu len v rozsahu stanovenom v § 2 písm. h) zákona o kvalite. Zmeny ostatných parametrov študijných programov sa vykonávajú cez akreditáciu nového študijného programu (kedy dostane študijný program nový kód). Ide najmä o parametre ako forma štúdia, jazyk v ktorom sa daný študijný program uskutočňuje, parameter spoločný študijný program alebo profesijne/akademicky orientovaný študijný program a ďalšie parametre zapisované do registra študijných programov, ktoré sú tiež súčasťou konania o akreditácii.

Doplňujúca informácia: Kombinačné študijné programy

Podľa § 53a ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) v znení platnom do 24. 4. 2022 sa „Učiteľský kombinačný študijný program uskutočňuje ako bakalársky študijný program alebo magisterský študijný program v študijnom odbore, ktorý má v názve slovo „učiteľstvo“, alebo v kombinácii takých študijných odborov **a vzťahuje sa na dva vyučovacie predmety.**“ Ďalej podľa § 53a ods. 5 zákona vysoká škola **o každej aprobácii** zapisuje do registra študijných programov **rovnaké údaje, ako o študijnom programe.**

Novelou zákona účinnou od 25. 4. 2022 sa upravili definície aprobácií pre učiteľské študijné programy v § 53a zákona. Ako aprobácia sa nechápe už len kombinácia dvoch predmetov, ale aprobáciu je momentálne možné získať pre

- a. všetky vzdelávacie oblasti pre predprimárne vzdelávanie a primárne vzdelávanie,
- b. jednu vzdelávaciu oblasť pre nižšie stredné vzdelanie, nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie alebo

- c. jeden vyučovací predmet alebo dva vyučovacie predmety pre nižšie stredné vzdelanie, nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie.

Podľa § 53a ods. 4 zákona vysoká škola zapisuje o každej aprobácii učiteľských študijných programov do registra študijných programov rovnaké údaje ako o študijnom programe. Nezmenila sa teda zákonná požiadavka zapisovať do registra údaje o aprobácii ako študijnom programe, zmenila sa však definícia aprobácie. **Vzhlľadom na uvedené je potrebné údaje o kombinačnom učiteľskom študijnom programe zapisovať do registra študijných programov tak ako doteraz, teda pred účinnosťou novely zákona.**

A. Dotknuté študijné programy

Vyžaduje sa, aby vysoká škola požiadala ministerstvo o vydanie stanoviska k predpokladu uplatnenia absolventov študijného programu v praxi, ak ide o študijný program, ktorým sa získava kvalifikácia na výkon pracovnej činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v súlade so zákonom č. 138/2019 Z. z. pre kategóriu

- učiteľ a podkategórie
 - učiteľ materskej školy,
 - učiteľ prvého stupňa základnej školy,
 - učiteľ druhého stupňa základnej školy,
 - učiteľ strednej školy,
 - učiteľ základnej umeleckej školy,
- majster odbornej výchovy,
- vychovávateľ,
- školský špeciálny pedagóg, špeciálny pedagóg a terénny špeciálny pedagóg,
- sociálny pedagóg

B. Odporúčaný postup pri vydávaní stanoviska:

1. Vysoká škola zasiela žiadosť o vydanie stanoviska k predpokladu uplatnenia absolventov študijných programov podľa bodu A elektronicky do elektronickej schránky ministerstva.
2. Vysoká škola predkladá žiadosť po schválení vytvorenia nového študijného programu alebo schválení úpravy študijného programu orgánom vysokej školy, v ktorého pôsobnosti je v zmysle vnútorného systému zabezpečovania kvality vysokej školy schvaľovanie vytvárania alebo úpravy študijných programov. Ministerstvo posudzuje návrhy študijných programov až po schválení orgánom vysokej školy s cieľom predísť úpravám a zmenám v študijných programoch, ku ktorým vysoká škola už získala stanovisko a zabezpečiť súlad vydaného stanoviska s vytvoreným študijným programom, resp. úpravou študijného programu.
3. Vysoká škola predkladá
 - osobitnú spoločnú žiadosť za viaceré novo vytvorené študijné programy podľa bodu A
 - osobitnú spoločnú žiadosť za viaceré programy podľa bodu A, v ktorých vykonala úpravu študijného programu podľa § 2 písm. h) zákona o kvalite.

Cieľom je zvýšiť efektivitu procesu vďaka tomu, že vysoká škola nebude posilať viacero samostatných žiadostí, ale požiada ministerstvo o stanovisko pre viacero študijných programov naraz v jednej žiadosti.

Vzhľadom na rozdielnosť procesov je však žiaduce rozlišovať žiadosti pre novo vytvorené študijné programy a žiadosti pre úpravu existujúcich študijných programov.

4. Vysoká škola v jednej žiadosti predkladá študijné programy z viacerých svojich súčastí.
5. V prípade, ak je žiadosť nekompletná, ministerstvo vyzve vysokú školu o doplnenie. Ak vysoká škola nedodá potrebné informácie do 15 pracovných dní, žiadosť sa považuje za nepodanú.
6. Ministerstvo posúdi predložené študijné programy a vydá stanovisko. Pred vydaním stanoviska môže prebiehať medzi ministerstvom a vysokou školou vzájomná komunikácia a vyjasňovanie; ministerstvo môže od vysokej školy požadovať dodatočné informácie potrebné na preukázanie splnenia jednotlivých kritérií, vrátane preukázania splnenia jednotlivých kritérií na mieste. Ministerstvo môže vydať stanovisko osobitne ku konkrétnemu študijnému programu. V prípade nesúhlasného stanoviska ministerstvo stanovisko odôvodňuje.
7. Ak vysokej škole nebolo vydané súhlasné stanovisko, vysoká škola nemôže v zmysle zákona začať uskutočňovanie alebo vykonať úpravu študijného programu. Vysoká škola môže odstrániť nedostatky identifikované ministerstvom školstva v odôvodnení a následne podať novú žiadosť.
8. Ak vysokej škole bolo vydané súhlasné stanovisko, ministerstvo môže automaticky zapísať predmetné nové študijné programy do registra študijných programov (vysoká škola nemusí zasielať separátnu žiadosť o zápis programov do registra). Záujem o automatické zapísanie vysoká škola indikuje v žiadosti a spolu so žiadosťou predkladá všetky údaje potrebné na zápis študijného programu do registra študijných programov.

C. Náležitosti a prílohy žiadosti o vydanie stanoviska

- Žiadosť obsahuje
 - názov a sídlo vysokej školy, ktorá je žiadateľom o vydanie stanoviska,
 - meno a priezvisko rektora, jeho podpis, resp. podpis splnomocnenej osoby rektorom (vrátane priloženej plnej moci) a pečiatku vysokej školy (nie jej súčasťou),
 - informáciu, či predmetom žiadosti sú novo vytvorené študijné programy alebo upravené študijné programy
 - v prípade žiadosti o stanovisko k novo vytvoreným študijným programom aj informáciu, či vysoká škola zároveň žiada o zapísanie týchto programov do registra, ak jej bude vydané súhlasné stanovisko ministerstva
 - zoznam / prehľad študijných programov, ktoré sú predmetom žiadosti. Prehľad môže byť aj samostatnou prílohou a obsahuje ku každému študijnému programu informácie v min. v rozsahu:
 - názov študijného programu
 - kód študijného programu (ak ide o existujúci program)
 - stupeň štúdia (1., 2. alebo spojený 1. a 2.)
 - aprobáciu, ak ide o učiteľský študijný program,
 - informáciu, či ide o profesijne orientovaný študijný program¹
 - informáciu, či ide o spoločný študijný program, a ak áno, spolupracujúcu/e VŠ
 - názov príslušnej fakulty alebo fakúlt

¹ Podľa prílohy 1 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 244/2019 Z. z. o sústave študijných odborov charakteristika študijného odboru učiteľstvo a pedagogické vedy, bod 1. 7. umožňuje vytvárať profesijne orientované programy len na I. stupni štúdia. Teda magisterský profesijne orientovaný študijný program nie je možné momentálne akreditovať.

- Prílohou žiadosti ku každému študijnému programu, ktorý je predmetom žiadosti, sú:
 - vyplnený dotazník Kritérií (Príloha č. 1),
 - informačné listy predmetov príslušného študijného programu,
 - odporúčaný študijný plán ku každému študijnému programu,
 - doklad o schválení vytvorenia nového študijného programu alebo schválení úpravy študijného programu orgánom vysokej školy, v ktorého pôsobnosti je v zmysle vnútorného systému zabezpečovania kvality vysokej školy schvaľovanie vytvárania alebo úprava študijných programov.
 - informácie potrebné pre zápis programu do registra študijných programov vo formáte podľa Prílohy č. 2, ak ide o nový študijný program a vysoká škola žiada o jeho automatický zápis²

² Ak vysoká škola nepožiadala o automatický zápis po vydaní stanoviska, bude potrebné aby doručila scan separátnej žiadosti o zápis novo vytvorených študijných programoch do registra študijných programov podpísanej rektorom resp. ním splnomocnenou osobou (vrátane priloženej plnej moci). Uvedené je potrebné doručiť príslušnej sekcii ministerstva na emailovú adresu odbor.vsv@minedu.sk a v kópii na email peter.ondreicka@minedu.sk. Inak nebude možné zápis do registra zabezpečiť.

Príloha č. 1: Kritériá hodnotenia študijných programov k vydaniu stanoviska MŠVVaM SR k uplatniteľnosti absolventov ako pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení

	Spoločné otázky k študijným programom	Hodnotenie A/N	Zabezpečené v semestri/predmetoch*
1	Bol študijný program schválený vnútornými orgánmi vysokej školy?		Nevypĺňa sa
2	Poskytne študijný program absolventom profesijné kompetencie začínajúceho pedagogického zamestnanca alebo začínajúceho odborného zamestnanca v oblasti Dieťa/žiak?		
3	Poskytne študijný program absolventom profesijné kompetencie začínajúceho pedagogického zamestnanca alebo začínajúceho odborného zamestnanca v oblasti Výchovo-vzdelávací proces alebo Proces odbornej činnosti?		
4	Poskytne študijný program absolventom profesijné kompetencie začínajúceho pedagogického zamestnanca alebo začínajúceho odborného zamestnanca v oblasti Profesionálny rozvoj?		
	Osobitné otázky k bakalárskym študijným programom (vyplní sa aj v prípade spojeného študijného programu)	Hodnotenie A/N	Zabezpečené v semestri/predmetoch
5	Ide o profesijne orientovaný študijný program?		
6	Bude študijný program využívať aktuálne štátne vzdelávacie a výchovné programy?		
7	Poskytne študijný program absolventom poznanie potrebné pre orientáciu v základných princípoch tvorby školského vzdelávacieho programu a jeho uplatnenia pri výchove a vzdelávaní špecifických cieľových skupín alebo jednotlivcov?		
8	Poskytne študijný program absolventom základné zručnosti a prehľad v oblasti pedagogickej alebo špeciálnopedagogickej diagnostiky a jej využitia pri plánovaní výchovy, vzdelávania?		
9	Poskytne študijný program absolventom poznanie potrebné pre orientáciu v predpisoch, koncepčných a strategických dokumentoch, vzťahujúcich sa na činnosť školy, školského zariadenia?		
	Osobitné otázky k magisterským študijným programom (vyplní sa aj v prípade spojeného študijného programu)	Hodnotenie A/N	Zabezpečené v semestri/predmetoch*
10	Poskytne študijný program absolventom teoretické poznanie rámcované súčasným pedagogickým myslením a perspektívnymi potrebami výchovnej, vzdelávacej a spoločenskej praxe, ako sú vyjadrované v medzinárodnom i národnom prostredí?		
11	Poskytne študijný program absolventom poznanie potrebné pre orientáciu v edukačných materiáloch a pre schopnosť vytvárať vlastné edukačné materiály?		

12	Poskytne študijný program absolventom kompetencie potrebné pre podporu rozvoja občianskej angažovanosti žiakov, ich bezpečnosti a zodpovednosti, ako aj vedenia žiakov k zodpovednému prístupu k životnému prostrediu a k zdraviu ľudí?		
13	Zaručuje obsah magisterského učiteľského študijného programu v aprobácii pre základné a stredné školy aj získanie vedomostí, zručností a kompetencií vymedzených bakalárskym stupňom vzdelávania v študijnom odbore aj študentom, ktorí takýto bakalársky študijný program neabsolvovali?		
	Spoločné otázky k aprobácii učiteľských študijných programov	Hodnotenie A/N	Zabezpečené v semestri/predmetoch
14	Poskytne študijný program absolventom poznanie potrebné pre získanie spôsobilosti vyučovať príslušné vzdelávacie oblasti, príslušné vyučovacie predmety pre vymedzené stupne vzdelávania podľa štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne vzdelávanie a základné vzdelávanie, príslušné všeobecne vzdelávacie predmety alebo odborné vyučovacie predmety podľa štátneho vzdelávacieho programu pre vzdelávanie v stredných školách v súlade s názvom študijného programu?		
15	Ak ide o aprobáciu so zameraním na primárne vzdelávanie, zabezpečuje študijný program získanie spôsobilosti na vyučovanie všetkých vzdelávacích oblastí pre primárne vzdelávanie?		
16	Rozvíja študijný program spôsobilosti študenta v oblasti projektovania výučby a tvorby výchovných a vzdelávacích programov?		
17	Rozvíja študijný program spôsobilosti študenta v oblasti sociálnej a pedagogickej inklúzie?		
18	Rozvíja študijný program spôsobilosti študenta v oblasti rozvoja kultúrnej a jazykovej gramotnosti?		
19	Rozvíja študijný program spôsobilosti študenta v oblasti digitálnych zručností?		
20	Je súčasťou študijného programu pedagogická prax v primeranom rozsahu?		
21	Ak ide o aprobáciu so zameraním na jeden vyučovací predmet alebo dva vyučovacie predmety pre nižšie stredné vzdelanie, nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie, získa absolvent aprobáciu v súlade s príslušným štátnym vzdelávacím programom?		
22	Reflektuje obsah učiteľského študijného programu definovaný profil absolventa v súlade s kvalifikáciami, priznanými príslušnými právnymi predpismi?		
	Osobitné otázky k študijným programom zameraným na špeciálnu pedagogiku	Hodnotenie A/N	Zabezpečené v semestri/predmetoch*
24	Poskytne študijný program absolventom poznanie potrebné na získanie spôsobilosti pri realizácii výchovno-vzdelávacieho, pedagogicko-terapeutického, intervenčného alebo diagnosticko-		

	poradenského procesu tento proces odborne plánovať, riadiť, metodicky realizovať, vyhodnocovať v rôznych podmienkach špeciálnej alebo inkluzívnej výchovy a vzdelávania?		
25	Poskytne študijný program absolventom poznanie potrebné pre získanie spôsobilosti formulovať adekvátne diagnostické, pedagogické a odborné závery, odporúčania a usmernenia?		
26	Poskytne študijný program absolventom poznanie potrebné pre chápanie výchovy a vzdelávania na pozadí porozumenia kultúry, spoločnosti a sociálnych procesov, v rámci ktorých sa dejú?		
27	Poskytne študijný program absolventom poznanie potrebné pre porozumenie pedagogickým potrebám súčasnosti a spôsobilosti efektívne plánovať, realizovať a hodnotiť výchovnovzdelávacie alebo poradenské procesy?		

*Ak ide o uplatnenie absolventa magisterského študijného programu v kategórii alebo podkategórii, kde sa vyžaduje vysokoškolské vzdelanie II. stupňa a príslušné kritérium bolo splnené v bakalárskom študijnom programe, ktorého absolvovanie je podmienkou pre prijatie na magisterský študijný program, uvedie sa príslušný bakalársky študijný program.

Príloha č. 2: Údaje potrebné pre zápis do registra študijných programov

Názov programu	
Vysoká škola:	
Fakulta:	
Miesto štúdia:	V prípade, že sa uskutočňuje na pracovisku mimo sídla VŠ alebo fakulty
Forma štúdia:	
Stupeň štúdia:	
Titul:	
Dĺžka štúdia:	
Študijný odbor:	Ak je študijný program uskutočňovaný vo viac než jednom študijnom odbore, prosíme dodať aj druhý študijný odbor
Jazyky poskytovania:	
Profesijne orientovaný:	Áno/nie
Spoločný študijný program:	Áno/nie
Dátum rozhodnutia:	
Dátum právoplatnosti (dátum odkedy začne akreditácia)	